

แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
THE GUIDELINES FOR THE USING OF DIGITAL TECHNOLOGY IN STUDENT
AFFAIRS OPERATIONS OF SCHOOLS UNDER THE PHICHIT SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

เฉลิมพันธ์ ธีระสมบุญ^{1*} ธนาภัสร์ สนธิรักษ์² และ ทินกร ชอัมพงษ์^{3*}

Chalermpan Teerasomboon^{1*} Thanaphat Sonthirak² and Thinnakorn Cha-umpong^{3*}

(วันที่รับบทความ: 19 มีนาคม 2569, วันที่แก้ไขบทความ: 13 พฤษภาคม 2569, วันที่ตอบรับ: 18 พฤษภาคม 2569)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน 2) หาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน และ 3) ประเมินแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 285 คน โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน เทียบสัดส่วนและสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญหาแนวทาง จำนวน 7 คน และผู้ประเมินแนวทาง จำนวน 35 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินแนวทาง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน 2) การบริหารงานกิจการนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 4) ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน 6) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน และ 3. ผลการประเมินแนวทาง พบว่า ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของแนวทาง ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: แนวทางการใช้; เทคโนโลยีดิจิทัล; การดำเนินงาน ;กิจการนักเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) study the level of state of digital technology in student affairs operation of schools, 2) find the guidelines for the using of digital technology in student affairs operation of schools, and 3) evaluate the guidelines for the using of digital technology

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹Master of Education Program in Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University

²⁻³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

²⁻³Lecturer of Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: chalermpan.t@nsru.ac.th

in student affairs operation of schools. This research was mixed-methods research design. The sample group in this research consisted of 285 school administrators and teachers selected by using the Krejci and Morgan table and obtained by multi-stage sampling method. In addition, seven experts participated in developing the guidelines, and thirty-five evaluators were involved in assessing the proposed guidelines. The instrument in this research was a questionnaire on the state of digital technology in student affairs operation of schools, a focus group discussion record form, and a guideline evaluation form. The statistics used for data analysis included mean, standard deviation, and content analysis. The research findings were as follows: 1) The level of state of digital technology in student affairs operation of schools in overall was at a high level 2) The guidelines consisted of six aspects: 1) Student affairs planning 2) Student affairs management 3) Student development 4) Student care system 5) School democracy promotion 6) Student affairs performance evaluation and 3. The assessment of the guidelines in terms of accuracy, appropriateness, feasibility, and usefulness were found to be at the highest level both overall and in each aspect.

Keywords: Guidelines Operation; Digital Technology; Student Affairs

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ พ.ศ. 2561-2580 ได้มุ่งเน้นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นและมีใจใฝ่รู้ตลอดชีวิต ปรับระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมบทบาทของครูให้เป็นครูยุคใหม่ที่สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มและการสร้างระบบการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ เน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะการคิดกรองความรู้ องค์ความรู้ และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยี การเรียนรู้สมัยใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) ทั้งนี้ ประเทศไทยได้มุ่งความสำคัญที่มีต่อการศึกษาคือเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ โดยมุ่งให้คนไทยทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาค เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างกำลังคนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ อันเป็นการเตรียมความพร้อมต่อความท้าทายและความเป็นพลวัตของโลกยุคปัจจุบัน โดยมีการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจและสังคมโลกเป็นหนึ่งในแรงกดดันภายนอก โดยมีการปฏิบัติดิจิทัล และการดำเนินงานทางอุตสาหกรรม 4.0 เป็นเหตุสำคัญ ซึ่งเป็นการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ในปัจจุบันการพัฒนาศักยภาพของนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญซึ่งส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลต้องปรับตัวและเปลี่ยนแปลงแนวทางการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทใหม่ โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัล และการพัฒนาความเป็นมืออาชีพ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะในการจัดการและการมีภาวะผู้นำดิจิทัลจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา กล่าวได้ว่า ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจะเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ การสื่อสาร และการส่งเสริมการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อให้ตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ประกอบกับการส่งเสริมให้บุคลากรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีแพลตฟอร์มที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำดิจิทัล ในการแสวงหาความรู้ และนำมา

เสริมสร้างความเข้าใจให้แก่ครูเพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิด ปรับวิธีการจัดการเรียนการสอน กระบวนการจัดการศึกษาควรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสร้างพลังในการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2561)

การบริหารงานในสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนานักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา เข้าถึงการพัฒนานักเรียนรายบุคคล รวมถึงการส่งเสริมพัฒนาความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน คือ กลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน ซึ่งเป็นภาระงานหนึ่งที่สำคัญของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พัฒนานักเรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้าน ทั้งทางด้านอารมณ์สังคม จิตใจ ช่วยให้เป็นคนที่สมบูรณ์สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนานักเรียนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งหวังให้นักเรียนมีพัฒนาการแบบองค์รวม กล่าวคือ ให้เป็นคนดีคนเก่ง และมีความสุข (ผดุงศักดิ์ ระภาณุสิทธิ์, 2566)

การดำเนินงานกิจการนักเรียนจึงเป็นหัวใจสำคัญที่จะพัฒนานักเรียนให้บุคคลที่สมบูรณ์ทางด้านพฤติกรรม ประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง นักเรียนจึงต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือให้เป็นบุคคลที่มีวิจรรณญาณ เท่าทันเทคโนโลยี ปรับพฤติกรรมของนักเรียนให้มีความประพฤติดี การส่งเสริมระเบียบวินัย คุณธรรมและจริยธรรม ให้เป็นพลเมืองยุคดิจิทัล มีทักษะและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การแข่งขันในระดับสากล ซึ่งจะตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในแง่มุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสามารถด้านการแข่งขันได้ ทั้งนี้ กระบวนการบริหารจัดการต้องมุ่งสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และสามารถปรับตัวอย่างเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยกำหนดขอบข่ายการดำเนินงานด้านกิจการนักเรียนไว้อย่างชัดเจน ประกอบด้วย 6 ขอบข่ายการดำเนินงาน ได้แก่ 1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน 2) การบริหารงานกิจการนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 4) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และ 6) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ทั้งนี้ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีใช้ในการดำเนินงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา จะช่วยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการข้อมูล การสื่อสาร และการให้บริการทางการศึกษา โดยสนับสนุนการพัฒนากระบวนการฐานข้อมูลสารสนเทศ การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการบริหารงานและติดตามผล นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาทักษะดิจิทัล เพื่อรองรับการบริหารจัดการในยุคดิจิทัลและสนับสนุนการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีวิสัยทัศน์สำคัญ คือ องค์กรคุณภาพคู่คุณธรรม สู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย โดยมีเป้าประสงค์สำคัญต่อผู้เรียน ได้แก่ ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 นำไปพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันสู่สากล โดยรับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และมีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ หมายรวมถึงเป้าประสงค์สำคัญของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเป็นมืออาชีพในมาตรฐานตำแหน่ง โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ยึดหลักธรรมาภิบาล โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) ในระบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการ โดยใช้สหวิทยาเขตพื้นที่เป็นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษาพิจิตร, 2567) และได้ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาใน

สังกัดประจำปีการศึกษา 2566 ที่ผ่านมา พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานจากการประเมินผล โดยมุ่งเน้นให้โรงเรียนพัฒนาระบบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่แสดงผลให้ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองรับทราบแบบเรียลไทม์ ประกอบกับการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบเว็บไซต์ของโรงเรียนหรือแพลตฟอร์มของโรงเรียน รวมถึงนำผลการจัดกิจกรรมไปปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมให้นักเรียนต่อไปให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลและการตรวจเอกสารผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร เพื่อศึกษาสภาพการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน หาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน และประเมินแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน เพื่อให้ได้แนวทางในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา และการดำเนินงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัล นำไปสู่การพัฒนากระบวนการดำเนินงานของกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
2. เพื่อหาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
3. เพื่อประเมินแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยกำหนดขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 76 คน และ ครู จำนวน 936 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,012 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 76 คน และ ครู จำนวน 936 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,012 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie และ Morgan (1970: 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวน 285 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน และครู จำนวน 264 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะให้เลือกตอบ (Check List) และ ตอนที่ 2 สภาพการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 60 ข้อ ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในช่วง 0.67 – 1.00 และทดสอบความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลควบคู่กับแบบสอบถามในรูปแบบ Google Form ให้แก่สถานศึกษา ระหว่างวันที่ 10 – 27 มิถุนายน พ.ศ.2568 และได้รับการตอบกลับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 285 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติที่กำหนดไว้ในงานวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบกลับแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรในภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดการศึกษาแนวทางจากการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 อันดับแรกจากแต่ละด้าน นำผลที่ได้มาวางแผนทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน เพื่อเสนอแก่ผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มในระยะต่อไป

2. การหาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

การหาแนวทางผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญจะต้องมีความเชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานกิจการนักเรียนที่สามารถพูดคุยโต้ตอบในรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion : FGD) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและการวางแผนทางการศึกษา และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและดำเนินงานกิจการนักเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและการวางแผนทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประเภท ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและดำเนินงานกิจการนักเรียน ได้แก่

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ และมีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 4 คน

1.2.2 ครูที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จบการศึกษาระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาโทในสาขาการบริหารการศึกษา และมีภาระงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา จำนวน 1 คน

1.2.3 อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ได้จากผลสรุประดับสภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ทั้ง 6 ด้าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบใน 2 ลักษณะ คือ 1) ร่างแนวทางที่ผู้วิจัยเสนอหากเหมาะสมให้พิจารณาว่าคงเดิม และ 2) ร่างแนวทางที่ผู้วิจัยเสนอหากไม่เหมาะสมให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพิ่มเติมในร่างเพื่อการปรับปรุงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเชิญผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน เข้าร่วมการประชุมสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2568 เวลา 10.00 – 12.30 น. ณ ห้องประชุมไร่พรมแดน อาคาร 5 โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม บันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อนำมาปรับปรุงและจัดทำแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากกระบวนการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวทางด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

3. การประเมินแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 35 คน โดยคัดเลือกผู้ตอบแบบประเมินจากโรงเรียนที่มีผลการประเมินงานกิจการนักเรียนในระดับมากที่สุดและมาก ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 23 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 12 คน และ รองผู้อำนวยการโรงเรียนผู้รับผิดชอบกลุ่มงานกิจการนักเรียน จำนวน 11 คน

2.2 ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน จำนวน 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 การประเมินแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านเป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลควบคู่กับแบบ ประเมินแนวทางในรูปแบบ Google Form ให้แก่สถานศึกษา ระหว่างวันที่ 17 – 25 กันยายน พ.ศ.2568 และได้รับการตอบกลับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 35 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติที่กำหนดไว้ในงานวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการประเมินการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านเป็นประโยชน์ ของแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวม

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงาน กิจการนักเรียน	ระดับสภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการ ดำเนินงานกิจการนักเรียน			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การวางแผนงานกิจการนักเรียน	3.88	0.32	มาก	6
2. การบริหารงานกิจการนักเรียน	3.94	0.33	มาก	2
3. การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	3.93	0.37	มาก	3
4. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	3.96	0.38	มาก	1
5. การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยใน โรงเรียน	3.92	0.40	มาก	5
6. การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน	3.92	0.36	มาก	4
รวมเฉลี่ย	3.92	0.30	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการใช้สภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวนโดยรวมและรายด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.30) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านที่ 4 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.38) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านที่ 2 การบริหารงานกิจการนักเรียนได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.33) และด้านที่มีระดับต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 1 การวางแผนงานกิจการนักเรียน ได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.32)

2. ผลการหาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาขั้นตอนที่ 1 ร่วมกับการข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญทำให้ได้แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 6 ด้าน โดยสรุปดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการหาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ที่	การดำเนินงาน กิจการนักเรียน	แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน
1	การวางแผนงาน กิจการนักเรียน	1. วิเคราะห์บริบทสังคมดิจิทัลเพื่อกำหนดเป็นแผนงานและสร้างเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ด้านกิจการนักเรียน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	การดำเนินงาน กิจการนักเรียน	แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน
1	การวางแผนงาน กิจการนักเรียน	2. จัดทำและเผยแพร่แผนงานผ่านระบบออนไลน์ พร้อมเปิดรับข้อเสนอแนะผ่านช่องทางดิจิทัล
		3. ใช้ระบบ Cloud ในการจัดเก็บและบริหารจัดการข้อมูลกิจการนักเรียนอย่างเป็นระบบ
		4. กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้วยตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2	การบริหารงาน กิจการนักเรียน	1. วิเคราะห์บริบทดิจิทัลและกำหนดแผนงานเชิงกลยุทธ์ด้านกิจการนักเรียน
		2. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบและพัฒนาการดำเนินงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม
		3. จัดทำ เผยแพร่ และรับข้อเสนอแนะผ่านระบบออนไลน์อย่างต่อเนื่อง
		4. ใช้ระบบ Cloud ในการจัดเก็บ บริหารจัดการ และติดตามข้อมูลกิจการนักเรียนอย่างเป็นระบบ
3	การส่งเสริม พัฒนานักเรียน ให้นักเรียนมี วินัย คุณธรรม และจริยธรรม	1. ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการรวบรวม วิเคราะห์ และปรับปรุงข้อมูลระเบียบวินัยนักเรียนอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน
		2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และผู้ปกครองผ่านช่องทางดิจิทัลในการเสนอแนะทางพฤติกรรมที่เหมาะสมของนักเรียน
		3. จัดเก็บระเบียบและข้อมูลกิจการนักเรียนบนระบบ Cloud พร้อมติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
		4. วางแผนและพัฒนานักเรียนโดยใช้อัตราความสนใจของนักเรียนและเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานและประเมินผล
4	การดำเนินงาน ระบบการดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน	1. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้อัตราและระบบดิจิทัลในการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน
		2. ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประเมิน คัดกรอง และจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ
		3. วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลผ่านแอปพลิเคชันและเครื่องมือดิจิทัลเพื่อวางแผนช่วยเหลือและพัฒนาอย่างเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน
		4. เชื่อมโยงเครือข่าย หน่วยงาน และผู้เชี่ยวชาญในการช่วยเหลือนักเรียนผ่านระบบออนไลน์ พร้อมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
5		1. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบวิเคราะห์และส่งเสริมการเรียนรู้ประชาธิปไตยในโรงเรียนผ่านเครื่องมือดิจิทัล

การส่งเสริม ประชาธิปไตย ในโรงเรียน	2. สนับสนุนการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการสร้างสื่อ อภิปราย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียน
--	---

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	การดำเนินงาน กิจการนักเรียน	แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน
5	การส่งเสริม ประชาธิปไตย ในโรงเรียน	3. ติดตาม ประเมินผล และจัดเก็บข้อมูลกิจกรรมประชาธิปไตยผ่านระบบดิจิทัลอย่างเป็นระบบ
		4. ใช้ระบบวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะออนไลน์เพื่อพัฒนากิจกรรมให้สอดคล้องกับผู้เรียนและบริบทโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
6	การประเมินผล การดำเนินงาน กิจการนักเรียน	1. วางแผนและกำหนดระบบเพื่อประเมินผลกิจการนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นระบบ
		2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และผู้ปกครองผ่านช่องทางดิจิทัลในการสะท้อนผลการดำเนินงาน
		3. จัดเก็บ วิเคราะห์ และเปรียบเทียบข้อมูลผลการดำเนินงานผ่านฐานข้อมูลออนไลน์อย่างต่อเนื่อง
		4. ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานสารสนเทศเพื่อใช้พัฒนางานกิจการนักเรียน

3. ผลการประเมินแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ตอนที่ 1 ผลการประเมินแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวม

ตารางที่ 3 ผลการประเมินการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวม

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงาน กิจการนักเรียน	ผลการประเมินแนวทางการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การวางแผนงานกิจการนักเรียน	4.59	0.55	มากที่สุด	6
2. การบริหารงานกิจการนักเรียน	4.65	0.53	มากที่สุด	2
3. การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	4.61	0.51	มากที่สุด	4
4. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	4.65	0.54	มากที่สุด	3
5. การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยใน โรงเรียน	4.61	0.53	มากที่สุด	5
6. การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน	4.68	0.53	มากที่สุด	1

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงาน กิจการนักเรียน	ผลการประเมินแนวทางการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
รวมเฉลี่ย	4.64	0.54	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.54) โดยผลการประเมินการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนอันดับสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.53) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.53) อันดับต่ำสุด คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.55)

อภิปรายผล

1. ระดับสภาพการใช้สภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้นับสนับสนุนการบริหารงานกิจการนักเรียนมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานกิจการนักเรียนมีความเป็นระบบ สะดวก และรวดเร็วประกอบกับบริบทของการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมปนาท อาทิตยตั้ง (2565) พบว่า ระดับสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

เมื่อพิจารณาสภาพรายด้านของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก โดยสภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ต่ำที่สุด ได้แก่ การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอนครบถ้วน สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาบางแห่งยังมีข้อจำกัดด้านบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถทั้งในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการทำงาน รวมถึงการขาดทักษะเฉพาะด้านการใช้เครื่องมือและระบบดิจิทัลที่ช่วยในการมอบหมายงานและติดตามผลได้อย่างต่อเนื่อง การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการดำเนินงานกิจการนักเรียนที่เป็นระบบ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วริยา สายสว่าง (2566) เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์ พบว่า การแต่งตั้งครูที่ปรึกษาและคณะกรรมการดำเนินงานที่มีความชัดเจน รวมทั้งการกำหนดมาตรการเฝ้าระวังเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในแต่ละขั้นตอน จะช่วยให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความเป็นระบบและครบถ้วน การแต่งตั้งคณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินงานกิจการนักเรียน ดังที่ สำนักงานการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (2562) ระบุว่าสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่จัดระบบการดูแลที่ช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ โดยผ่านกระบวนการวางแผนและการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ

2. ผลการหาแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

2.1 ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานกิจการนักเรียน และคณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์บริบทการเปลี่ยนแปลงในสังคมดิจิทัล เพื่อออกแบบแผนงานเชิงกลยุทธ์ที่ยืดหยุ่นและทันสมัย มุ่งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเสริมสร้างศักยภาพของนักเรียน ครู และบุคลากร โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ประกอบกับแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในแต่ละด้านอย่างเหมาะสม จัดทำแผนงานเชิงกลยุทธ์ในรูปแบบออนไลน์ที่สามารถเผยแพร่ผ่านช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก สอดคล้องกับ อรรถพล โนเรศ (2568) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกกระดับ เพื่อดำเนินงานตามแผนงานที่วางแผนไว้อย่างเป็นระบบ

2.2 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานกิจการนักเรียน และคณะกรรมการกำหนดให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวิเคราะห์บทบาทและขอบเขตของงานกิจการนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้เครื่องมือดิจิทัลในการรวบรวมความคิดเห็น ประกอบกับการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายนำไปสู่การจัดทำสื่อเพื่ออธิบายขอบข่ายงานกิจการนักเรียนในรูปแบบดิจิทัล ร่วมกับการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนและพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในปีการศึกษาถัดไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงศ์ศักดิ์ หนูเอียด (2567) เรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า การดำเนินการบริหารงานกิจการนักเรียนมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษาและความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นสำคัญ ประกอบกับการจัดทำคำสั่ง แบบฟอร์ม และระบบจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่ทันสมัย เพื่อให้สามารถรวบรวมและจัดการข้อมูลของงานกิจการนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ

2.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม และจริยธรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานกิจการนักเรียน และคณะกรรมการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการรวบรวม วิเคราะห์ และเปรียบเทียบข้อมูลระเบียบวินัยของนักเรียนผ่านระบบออนไลน์ ทบทวนปรับปรุงระเบียบข้อบังคับให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตนักเรียนยุคดิจิทัล รวมถึงกำกับติดตามและประเมินผลผ่านระบบออนไลน์เพื่อใช้ข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมให้มีประสิทธิภาพต่อเนื่องในภาคเรียนและปีการศึกษาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชิต พลฤทธิ์ (2567) เรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการประชุมระหว่างครูและนักเรียนผ่านช่องทางออนไลน์และระบบดิจิทัล เพื่อร่วมกันกำหนดกฎระเบียบและแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสม อีกทั้งมีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางความคิดและพฤติกรรมของนักเรียนอย่างสร้างสรรค์

2.4 ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีแนวทางการดำเนินงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานกิจการนักเรียนกำหนดให้มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทั้ง 5 ขั้นตอนโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ พร้อมกำหนดบทบาทและหน้าที่อย่างชัดเจน และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความสามารถทางเทคโนโลยีร่วมกับครูกิจการนักเรียนออกแบบแนวทางแก้ไขรายกรณี ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนและเชื่อมโยงเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญผ่านระบบสื่อสารออนไลน์ และกำกับติดตามประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชติกร รามัญกิจ (2566) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตสตาร์บุษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลควรมีการจัดอบรมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการพัฒนาความรู้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรวมถึงทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

2.5 ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานกิจการนักเรียนกำหนดให้มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการวิเคราะห์ประเด็นประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตนักเรียน พร้อมสนับสนุนการใช้แพลตฟอร์มสร้างสรรค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถผลิตสื่อสะท้อนแนวคิดอภิปราย และเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบกับผู้บริหารควรส่งเสริมการใช้ระบบวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกในการประเมินผลกิจกรรม เพื่อเห็นแนวโน้ม ผลลัพธ์ จุดเด่น และจุดที่ควรปรับปรุง พร้อมกำหนดให้จัดเก็บผลการประเมินในรูปแบบออนไลน์เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจและพัฒนากิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภาวพัฒน์ ไชยสา (2566) เรื่อง การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม พบว่า การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยในสถานศึกษาควรเริ่มจากการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานด้านการจัดกิจกรรม และต่อมาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันวิเคราะห์แนวทางและวางแผนผ่านเครื่องมือออนไลน์ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานกิจการนักเรียนวางแผนการจัดทำแผนการประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และกรอบเวลาให้ชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมายของขอบข่ายกิจการนักเรียน พร้อมแต่งตั้งผู้รับผิดชอบให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลได้อย่างเป็นระบบ กำหนดให้มีการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จัดทำรายงานสรุปผลเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับวางแผนพัฒนางานกิจการนักเรียนในระยะยาวอย่างมีระบบและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เรื่อง แนวทางการประเมินการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูและผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนมีบทบาทในการวิเคราะห์ผลการประเมินที่ได้จากระบบดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรม โดยครูสามารถสรุปและสะท้อนผลการดำเนินงานของกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในแต่ละปีการศึกษา พร้อมทั้งใช้ข้อมูลดังกล่าวในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของฝ่ายกิจการนักเรียนให้มีคุณภาพ

3. ผลการประเมินแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน โดยประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า ผลการประเมินแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในงานกิจการนักเรียนเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตอบรับกับทิศทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคที่มีดิจิทัลและเทคโนโลยีเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพล โนเรศ (2568) พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคปัจจุบันมีความจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีบทบาทสำคัญในการกำกับ ติดตาม และส่งเสริมการดำเนินงานตามแนวทางที่ได้พัฒนาขึ้น โดยการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรทางวิชาการ เพื่อให้การดำเนินงานกิจการนักเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน

1.2 สถานศึกษาควรนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่พัฒนาขึ้นไปบูรณาการไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการ เพื่อให้การดำเนินงานกิจการนักเรียนมีทิศทางที่ชัดเจน สามารถติดตามและประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ และเผยแพร่ผลสำเร็จสู่สถานศึกษาอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

2.2 ควรมีการพัฒนาสู่กลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานกิจการนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดนโยบาย กระบวนการดำเนินงาน ให้มีการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัลและความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ การนำแนวทางที่กล่าวมาข้างต้นไปปรับประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมจะสามารถยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาให้มีความทันสมัย สะดวกและรวดเร็ว นำไปสู่รูปแบบการดำเนินงานที่มีเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กัมปนาท อาทิตย์ตั้ง. (2565). แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์. *วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 5(2), 100–112.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). *แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม*. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. ศิริธรรมออฟเซต.
- จตุพร เกิดสัดบ. (2567). แนวทางการประเมินการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม*.
- ผดุงศักดิ์ ระภาณุสิทธิ์. (2566). แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5(4), 39–56.
- พงศ์ศักดิ์ หนูเอียด. (2567). การบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒน์*, 6(4), 215–226.
- รัชติกร รามัญกิจ. (2566). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตสตาร์บุษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรีตราด. *การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*.
- วริยา สายสว่าง. (2566). การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาฬสินธุ์. *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- ศุภาวัฒน์ ไชยสา. (2566). การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- อนุชิต พลฤทธิ์. (2567). แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 9(3), 2109–2120.
- อรรถพล โนเรศ. (2568). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา มุกดาหาร. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 10(1), 2635–2650.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา พิษณุตร. (2567). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2566–2570*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุตร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษา. (2562). *มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562)*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.